

Från: "exp-fihm" <exp-fihm@mil.se>
Skickat: Tue, 26 Jun 2018 10:39:48 +0100
Till: "Länsstyrelsen i Västra Götalands Län" <vastragotaland@lansstyrelsen.se>
Ämne: [ES] GL2010-398-24 yttrande Karlsborgs flygplats tillståndsansökan
Bilagor: GL2010-398-24 yttrande Karlsborgs flygplats tillståndsansökan.pdf

Med vänlig hälsning

Registrator

Centralregistratur
107 85 STOCKHOLM
Besöksadress: Banergatan 62
Telefon (växel): 08-788 75 00

Öppettider:
09:00 - 11:00
13:30 - 14:30

Informationsklassificering av Försvarsmaktens utgående e-post.
När du får ett e-postmeddelande från Försvarsmakten står det ES framför rubriken på e-postmeddelandet. Detta står för att avsändaren bedömer att meddelandet inte innehåller någon sekretessbelagd information enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Varje medarbetare inom Försvarsmakten klassificerar den information som man skickar via e-post och det sker för att säkerställa att rätt information når behörig person.
Classification of information in e-mails from the Swedish Armed Forces.
When you receive an e-mail from the Swedish Armed Forces you will notice the letters ES in front of the headline of the message. These letters indicate that the sender of the message has assessed that the message does not contain classified information.

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Lena Niklasson

Ert datum
2018-04-20

Er beteckning
551-359-2017

Vårt tjänsteställe, handläggare
FIHM, Rebecca Enroth, 08-562 816 77,
exp-fihm@mil.se

Vårt föregående datum Vår föregående beteckning

Yttrande om – Ansökan om tillstånd, Karlsborgs flygplats, Karlsborgs kommun

Försvarsinspektörens synpunkter

Försvarsinspektören för hälsa och miljö (Försvarsinspektören) lämnar följande synpunkter.

- Begränsningar avseende flygvägar, flygtider och minimering av lågflygningar bör framgå tydligt av tillståndet.
- Utredningsvillkor avseende dagvatten bör utvidgas och förtydligas.
- Villkor avseende plats för uppsamling av avisningsvätska bör förtydligas.
- Det bör villkoras att användning av avisnings- och halkbekämpningsmedel registreras och redovisas.
- Krav på installation av oljeavskiljare bör omfatta större ytor.
- Villkor avseende förvaring av flytande kemikalier och farligt avfall bör förtydligas.
- Omhändertagande av golvscurvatten bör villkoras.
- Rening av vatten från tvättmaskiner bör utredas.
- Rening av spillvatten från spolhall bör utredas.

(ERA)

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post, Internet
Försvarsinspektören för hälsa och miljö 107 85 Stockholm	Tegeluddsvägen 100	08-788 75 00	08-5628 16 86	exp-fihm@mil.se www.forsvarsmakten.se/hkv

- Krav på kompensationsåtgärd ur fågelskyddssynpunkt bör ställas.
- Försvarsinspektören vill framhålla möjligheten att ställa krav avseende hushållning med material, råvaror och energi.

Bakgrund

Försvarsinspektören har som tillsynsmyndighet getts möjlighet att yttra sig över Försvarsmaktens ansökan om tillstånd för Karlsborgs flygplats.

Karlsborgs flygplats är en anmälningspliktig flygplats med prövningskod 63.50 C enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Tillsynsmyndigheten beslutade förelägga Försvarsmakten i beslut från den 17 juni 2009 att istället söka tillstånd.

Försvarsmakten ansökte den 29 oktober 2010 om tillstånd hos Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Tillsynsmyndigheten har tidigare yttrat sig i ärendet vid tre tillfällen. Av yttrande från den 8 december 2010 framgår att tillsynsmyndigheten anser att ansökan behöver kompletteras på vissa punkter. Efter Försvarsmaktens kompletteringar bedömer tillsynsmyndigheten i yttrande från den 22 juni 2011 att kompletteringarna är acceptabla under förutsättning att Försvarsmakten bl.a. genomför de undersökningar och provtagningar som angetts, alternativt att en prövotid anges innan slutliga utsläppsvillkor/försiktighetsmått fastställs. Detta gäller även utsläpp från spolhallen. Efter Försvarsmaktens ytterligare kompletteringar anser tillsynsmyndigheten i yttrande från den 21 april 2017 att några ytterligare kompletteringar inte är nödvändiga.

Bedömning

Försvarsinspektören refererar i detta yttrande till gällande tillstånd för liknande verksamheter. Dessa tillstånd är följande.

- Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen i Uppsala län beslut om tillstånd till flygplatsverksamhet m.m. vid Uppsala flygplats, Beslut 2010-03-17 Dnr 551-14077-07 (tillstånd Ärna).
- Koncessionsnämndens för miljöskydd beslut om tillstånd till verksamheten vid F 17 och Ronneby flygstation, Beslut 1995-07-06 nr 115/95 Dnr 191-172-94 (tillstånd Ronneby).
- Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen i Blekinge län beslut om ändringstillstånd till utökad helikopterverksamhet, Ronneby flottiljflygplats, Beslut 2010-08-26 Dnr 551-4148-07 1081-145 MPD 30-10 (ändringstillstånd Ronneby).

Försvarsinspektören delar Försvarsmaktens inställning att anpassning av flygvägar, flygtider och minimering av lågflygningar är de viktigaste åtgärderna

för att minska påverkan på friluftsliv och turism. Försvarsinspektören anser därför att det är angeläget att dessa begränsningar tydligt framgår av tillståndet. Exempel på hur sådana begränsningar har formulerats finns i tillstånd Ronneby villkorspunkt 3 och ändringstillstånd Ronneby villkorspunkt 6.

Dagvattenutloppen för flygplatsen leds till Vättern, som utgör vattenskyddsområde. Det är viktigt att minimera tillförseln av föroreningar. Försvarsinspektören tillstyrker därför Försvarsmaktens förslag till villkor angående dagvattenutredning, men anser att alla utlopp från dagvattensystemet i möjligaste mån ska ingå och att det av villkoret tydligt bör framgå vilka parametrar som ska ingå i utredningen. Exempel på utredningsvillkor finns i tillstånd Uppsala (U2). Utöver de parametrar som anges i tillstånd Uppsala föreslår Försvarsinspektören att PFAS ska ingå.

Försvarsinspektören anser att det är angeläget att tillståndet tydligt reglerar hur platsen för uppsamling av avisningsvätska ska anpassas. Exempel på hur detta kan regleras med provisorisk föreskrift, utredningsvillkor och delegation till tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare åtgärder finns i tillstånd Uppsala (P3, U4 och Delegation).

Försvarsinspektören föreslår att användningen av flygplansavisningsmedel och halkbekämpningsmedel ska registreras och årligen redovisas i miljörapporten, liksom resultat från eventuella pågående utredningar enligt villkor. Exempel på formulering av sådant krav finns i tillstånd Uppsala (P2).

Försvarsinspektören tillstyrker Försvarsmaktens förslag till villkor att klargöringsplattor med drivmedelshantering ska vara försedda med oljeavskiljare, men föreslår att även uppställningsplatser för tankfordon ska omfattas av kravet samt att övrigt dagvatten som kan vara förorenat av petroleumprodukter också ska passera oljeavskiljare. Exempel på hur ett sådant krav har formulerats finns i ändringstillstånd Ronneby villkorspunkt 10.

Försvarsinspektören föreslår att villkoren avseende förvaring av flytande kemikalier och farligt avfall förtydligas. Exempel på hur kravet har formulerats finns i tillstånd Uppsala villkorspunkter 11 och 15 och ändringstillstånd Ronneby villkorspunkt 14. Utöver vad som anges i dessa exempel yrkar Försvarsinspektören att förvaringen ska anordnas skyddat mot påkörning, där risk för påkörning finns.

Av ansökan framgår att golvscurvatten från By 111 omhändertas som farligt avfall. I tillstånd Ronneby villkorspunkt 18 anges att golvscurvatten från verkstäder och hangarer, vatten från karuselltvättar och från tvätt av fälgar och hjul ska renas i reningsanläggning eller omhändertas som farligt avfall. Försvarsinspektören föreslår en liknande formulering för Karlsborgs flygplats.

Eftersom kadmium används inom militära flygsystem anser Försvarsinspektören att vatten från tvättmaskiner där arbetskläder tvättas inte får släppas ut till

spillvattennätet utan föregående rening. Exempel på hur ett sådant krav har formulerats finns i tillstånd Ronneby villkorspunkt 27.

Flygplatsens årsrapport för 2016 uppger att den rekommenderade halten för oljeindex, kadmium, koppar och zink överskreds i spillvatten från spolhallen. Årsrapport för 2017 uppger att halten för zink överskreds. Försvarsinspektören yrkar därför att utredningskrav avseende avloppet och möjliga reningstekniker åläggs Försvarmakten. Bemyndigande att besluta om slutligt villkor kan delegeras tillsynsmyndigheten.

I ansökan presenteras en kompensationsåtgärd ur fågelskyddssynpunkt, dvs. att delar av Sidön hålls öppen från igenväxning. Försvarsinspektören föreslår att krav på en sådan kompensationsåtgärd ska ställas.

Försvarsinspektören vill också framhålla möjligheten att ställa krav avseende hushållning med material, råvaror och energi. Exempel på hur krav avseende klimat och utsläpp till luft kopplat till marktransporter har formulerats finns i tillstånd Uppsala villkorspunkter 6 och 7.

Beslut om detta yttrande har fattats av försvarsinspektören för hälsa och miljö Pierre Campenfeldt. I den slutliga handläggningen har dessutom avdelningschef Lena Orbelius och miljö- och hälsoskyddsinspektör Erica Axell deltagit och som föredragande miljö- och hälsoskyddsinspektör Rebecca Enroth.

Pierre Campenfeldt
försvarsinspektören

Rebecca Enroth
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Sändlista

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län,
lansstyrelsen@vastragotaland.se

För kännedom

FM avsett för LedR MPE